

СЭЛЭНГЭ АЙМАГ

СТАТИСТИКИЙН ӨВРИЙН ДЭВТЭР

2018 он

АГУУЛГА

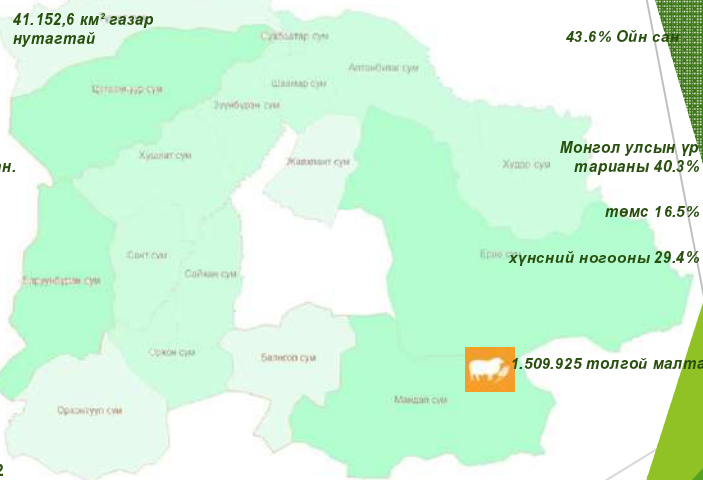
- Аймгийн ерөнхий мэдээлэл
- Хүн амын үндсэн үзүүлэлт
- Эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлт
- Нийгмийн зарим үзүүлэлт
- Боловсролын зарим үзүүлэлт
- Банк, санхүү
- Хөдөө аж ахуйн салбарын үзүүлэлт
- Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн
- Аж үйлдвэрийн салбарын зарим үзүүлэлт
- Гаалийн статистик
- Дундаж цалин
- Бүртгэлтэй аж ахуйн нэгж, байгууллага
- Хөдөлмөр эрхлэлтийн зарим үзүүлэлт
- Нийгмийн даатгал, халамж
- Гэмт хэргийн статистик
- Зургийн цомог

Сэлэнгэ аймаг

1932 онд
байгуулагдсан.

41.152,6 км² газар
нутагтай

108768 хүн
амтай

17 сум

Өрх-29912

❖ 1км² – д 2.6 хүн ногддог

Улаанбаатар хотоос 330км зайд алслагдсан.

Сэлэнгэ аймаг

- Сэлэнгэ аймаг нь Монгол орны умард хэсэг Сэлэнгэ мөрөн, Ерөө, Орхон, Хараа голын үзэсгэлэнт ай сав бүхий ой хээрийн бүсэд оршдог. Хойд талаараа ОХУ, баруун талаараа Булган, Орхон, өмнө талаараа Төв, зүүн талаараа Хэнтий аймгуудтай хил залгадаг. Нутаг дэвсгэрийн төв хэсэгтээ Дархан-Уул аймгийг багтааж байдаг.
- Улсын нийслэл Улаанбаатар хот, төвийн бүсийн аймгуудтай олон улсын төмөр зам, хатуу хучилттай авто замаар холбогдсон, гол мөрний усан замын тээвэр ашиглах уламжлалт бололцоотой, дэд бүтэц давуу хөгжсөн аймаг.
- Монгол Улсын бүх газар нутгийн 2.6, ойн нөөцийн 20 гаруй хувийг тус аймаг эзэлдэг.
- Монгол орны урсгал усны 55.0 хувь нь Сэлэнгэ аймгийн нутгаар урсан өнгөрдөг.
- Сэлэнгэ аймаг нь засаг захиргааны 17 сум, 6 тосгон, 50 багтай. Сүхбаатар, Зүүнхараа, Хөтөл гэсэн орон нутгийн 3 хоттой, 108768 хүн амтай.

Балар эрт Сэлэнгэ нутаг

- Азид тухайлбал Сэлэнгэ мөрний ай савд анхны хүний амьдрал эхэлснийг түүхийн шинжлэх ухаан нотолсон юм. Орхон-Сэлэнгийн савд эртний хүмүүс амьдарч байсны ул мөр эдүгээ олдсоор байна. Тухайлбал 1974 онд Шаамар сумын нутгаас олдсон балар эртний хүний ясыг олон улсын эрдэмтэд судалж үзээд одоогоос 2.5-3 сая жилийн тэртээх хүний яс мөн гэж тогтоосон билээ.
- Дэлхийн хүн судлалын түүхэнд “Шаамарын хүн” гэж нэрлэгдэн алдаршсан нэн ховор олдвор Санкт-Петербуркт хадгалагдаж байна.
- Ийнхүү Орхон Сэлэнгийн сав газар нь дэлхийн анхны хүний амьдралын нэгэн голомт байсныг гэрч болдог юм. Бас Сэлэнгэ, Хүдэр, Цөх, Бугантын голуудын сав газруудад балар эрт цагт хүмүүс амьдарч байсан буурь бууц, агуй олноор тохиолддог. Хуучин чулуун зэвсгийн үеийн чулуун хутга, хусуур, асар том амьтны араг яс, загас барих, гувчуур зэрэг эд зүйл Сэлэнгэ нутгаас элбэг олддог.

АЙМГИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

- 1920-1925, 1960-1964 онд явуулсан археологийн судалгаагаар тарианы нүдүүр, нухуур бусад хэрэгсэл олдсон нь Сэлэнгэ нутаг лав л 8-10 мянган жилийн тэртээгээс газар тариалан эрхэлж байсныг нотолдог.
- Мөн судалгаанаас үзвэл Сэлэнгэ нутагт одоогоос 3000-аад жилийн өмнөөс төмөр зэвсэг үйлдвэрлэж эхэлжээ гэсэн дүгнэлтэд зайлшгүй хүргэдэг. Ийнхүү дээрхи түүхэн ул мөр, судалгааны баримт дүгнэлтүүд Сэлэнгэ нутаг балар эртний хүний үүсэл, хөгжилтэй холбоотойг баталж өгдөг юм.
- Монголын анхын төрт ёсны улс Хүннү гүрний гол төвлөрөл, хожим 13-р зууны үеэс хүчирхэгжин мандаж байсан “Гурван мэргэд” аймаг энэ нутагт байжээ.
- Сэлэнгэ аймаг нь 1931 онд “Газар тариалангийн аймаг” нэртэйгээр байгуулагдаж, 1934 онд ард олны хүсэлтээр **СЭЛЭНГЭ АЙМАГ** хэмээн нэрлэгдсэн түүхтэй билээ.

АЙМГИЙН ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

- Монгол Улсынхаа эрх чөлөө, тусгаар тогтнолын төлөөх тэмцэл Шаамар, Сүхбаатар сумын нутаг Ханын хөндий, Шар тохой, Тужийн нарнаас эхэлж 1921 оны Ардын хувьсгалын анхны ялалт Алтанбулаг сумын нутагт болсон түүхтэй.
- Орхон- Сэлэнгийн бэлчир, Буур хээрийн нутагт 1179 онд Чингис хааны Жамух, Тоорил хаантай хамтарч Гурван мэргэд аймгийг бут цохисон нь Их Монгол Улсыг байгуулах аугаа үйл хэргийн анхны бөгөөд түүхэн ач холбогдолтой үйл явдал болсон юм.

Бидний бахархал

- Сэлэнгэ нутгаас Ардын хувьсгалын партизан 338
- Монгол улсын Хөдөлмөрийн баатар 39
- Монгол улсын Гавъяат цолтон 72
- Монгол улсын Төрийн соёрхолт 5
- Академич, доктор профессор 100 гаруй
- Мандал сумын харъяат МУ-ын 29 дэх Ерөнхий сайд Ж.Эрдэнэбат
- Сүхбаатар сумын харъяат Олимп, дэлхийн хүрэл медальт МУГТамирчин Д.Оюунболд
- Мандал сумын харъяат 21-р зууны үндэсний бөхийн 21 дэх аврага Г.Эрхэмбаяр
- Сүхбаатар сумын харъяат үндэсний сурын ууган “Гавъяат тамирчин” үндэсний их баяр наадамд 7 удаа түрүүлсэн Монгол улсын “Дархан мэргэн” Ч.Мөнхцэцэг
- Мандал сумын харъяат Д.Ганбаатарын 20-р зууны манлай хүлэг “Дархан түмэн эх” хүрэн халзан зэрэг алдартнуудаараа Сэлэнгэ түмэн бахархдаг.

Биеийн тамир, спорт

- Биеийн тамир спортын байгууллага 1
 - Нийт ажиллагчид 51
 - Эмэгтэй 24
- Спорт заал 45
- Цол, зэрэгтэй тамирчид, дасгалжуулагчид 368
 - Эмэгтэй 101
 - Олон улсын мастер 8
 - Спортын мастер 91
 - Цол зэрэгтэй шүүгчид 3
 - Олон улсын шүүгч 1
 - Улсын шүүгч 2

Соёл, сүм хийд

- Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын тоглолт 300
- Мэргэжлийн урлагийн байгууллагын үзэгчид 88 200
- Нийтийн номын сан 22
- Нийтийн номын сангийн суудал 506
- Номын сангийн байнгын уншигчид 15 409
- Сүм хийд 8
 - Будда 3
 - Христ 5

Тээвэр, харилцаа холбоо /2017 он/

- Техникийн хяналтын үзлэгт хамрагдсан авто машин бүгд
 - 15 858
- Суудлын авто машин
 - 8 587
- Ачаа, автобус
 - 6 105
- Мотоцикль
 - 644
- Чиргүүл
 - 522

Барилга, орон сууц, нийтийн аж ахуй /2017 он/

- Дотоодын барилгын байгууллагуудын гүйцэтгэсэн барилга угсралт их засварын ажил
 - 83 716.1 сая.төг
- Ус түгээс цэгийн тоо
 - 74
- Зөөврийн ус хэрэглэдэг өрх
 - 24 204
- Ус тээврийн машины тоо
 - 7
- Хог устгах цэг
 - 23
- Хог тээврийн машины тоо
 - 27
- Халуун усны цэгийн тоо
 - 29

Байгаль орчин /2017 он/

- Ойн сан бүхий газар 1 533.9 (мян.га)
 - Ойн модоор бүрхэгдсэн газар 1 375.7
 - Ой модыг огтолсон газар 21.6
 - Мод үржүүлгийн газар 0.1
 - Ой тэлэн ургах нөөц газар 27.1
 - Ойн сангийн бусад газар 109.3
- Гадаргын ус нийт гол горхи 570
 - Тасарсан 29
 - Ширгэсэн 15
- Рашаан нийт 31
- Булаг 183
 - Ширгэсэн 16
- Нуур, тойром 33

Гэмт хэрэг /2017 он/

- Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг бүгд 729
- Хүний амь бие, эрүүл мэндийн эсрэг гэмт хэрэг 264
- Хүүхэд гэр бүл, нийгмийн ёс суртахууны эсрэг гэмт хэрэг 24
- Өмчлөх эрхийн эсрэг гэмт хэрэг 178
- Малын хулгайн гэмт хэрэг 42
- Тээврийн хэрэгслийн хөдөлгөөний аюулгүй байдал, ашиглалтын журмын эсрэг гэмт хэрэг 99
- Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагч 726
 - Эмэгтэй 98
 - 18 хүртэлх насны 66

Мөнгө, банк /2017 он/

- Иргэдийн хадгаламжийн үлдэгдэл
 - 77 314.9 (сая.төг)
- Зээлийн өрийн үлдэгдэл
 - 232 111.5 (сая.төг)
- Чанаргүй зээлийн өрийн үлдэгдэл
 - 6 198.5 (сая.төг)

Төрийн санхүү

- Орон нутгийн төсвийн нийт орлого
 - 23 303.7 (сая.төг)
- Орон нутгийн төсвийн нийт зарлага
 - 76 421.6 (сая.төг)
- Улсын төсвөөс орон нутгийн төсөвт олгосон тусгай зориулалтын шилжүүлэг
 - 46 644.4 (сая.төг)
- Улсын төсвөөс орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангийн орлогын шилжүүлэг
 - 2 139.6 (сая.төг)

Хүн ам зүй

Хүн ам зүй нь математик тооцоолол, загвар боловсруулахтай холбоотой. Тухайлбал: Хүн амын өсөлт, өөрчлөлтөнд нөлөөлөх 3 бүрэлдэхүүн хэсэг болох

- Төрөлт
- Нас баралт
- Шилжилт хөдөлгөөний үзүүлэлтүүд

Тэдгээрийн хүн амын өсөлт, өөрчлөлтөнд нөлөөлөх нөлөөллийг тооцдог. Өөрөөр хэлбэл, хүн ам зүйн үзэгдлүүдийн хоорондох тоон уялдааг бусад үзэгдлүүдтэй хамаарах талаас нь тайлбарлахаас илүү тодорхойлон өгүүлэх, задлан шинжлэх онцлогтой.

Хүн ам судлал

Хүн ам судлал нь хүн ам зүйн үзэгдлүүдийн уялдаа холбоог нийгэм, эдийн засаг, сэтгэл зүй, социологи, антропологи, газар зүй зэрэг бусад салбар шинжлэх ухаантай нягт уялдуулан авч судалдаг.

Өөрөөр хэлбэл хүн ам, төрөлт, нас баралт, шилжих хөдөлгөөнд гарч буй өөрчлөлтийг бусад нийгэм, эдийн засаг, соёлын хүчин зүйлстэй хэрхэн уялдаж байгааг судалдаг.

Хүн ам судлалын судалгааны ажлууд нь цэвэр хүн ам зүйн шинж чанартай, зарим нь эдийн засгийн буюу түүхийн шинж чанартай ч байж болно. Тиймээс ч эдийн засгийн хүн ам зүй, түүхийн хүн ам зүй, антроплогийн хүн ам зүй гэх мэт ойлголтуудыг эрдэмтэд өргөн хэрэглэдэг байна.

Хүн амын хүйс

Хүн амын бүтцэд хүн амын нас, хүйсийн байдал чухал байр суурь эзэлдэг бөгөөд эдгээр үзүүлэлтүүдийн өөрчлөлт, түүний шалтгаан зэрэг нь тухайн улс орон, бүс нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн байдалтай уялдсан байдаг.

Хүн амын төрөлт

Төрөлт нь хүн ам зүйн судалгаанд томоохон үүрэг гүйцэтгэдэг судалгааны чиглэлүүдийн нэг юм.

Хүн амын нас баралт

Нас баралт нь хүн амын бодит өсөлтөнд нөлөөлдөг гол үзүүлэлтүүдийн нэг юм.

ХҮН АМ

Сэлэнгэ аймаг нь Монгол Улсын нийт хүн амын 3.5%, Төвийн бүсийн аймгуудын нийт хүн амын 22.0%-ийг тус тус эзэлдэг байна.

ХҮН АМЫН ТООГООР:

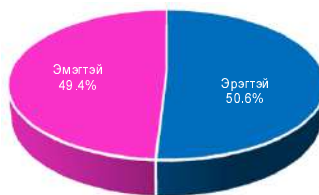
1. Хөвсгөл аймаг
2. Өвөрхангай
3. Сэлэнгэ аймаг
4. Дархан-Уул аймаг
5. Орхон аймаг

Сэлэнгэ аймгийн хүн амын өсөлт
2016 – 2017 онд

Сэлэнгэ аймгийн
суурин хүн амын
тоо, 2017 онд

108768

ХҮН АМ

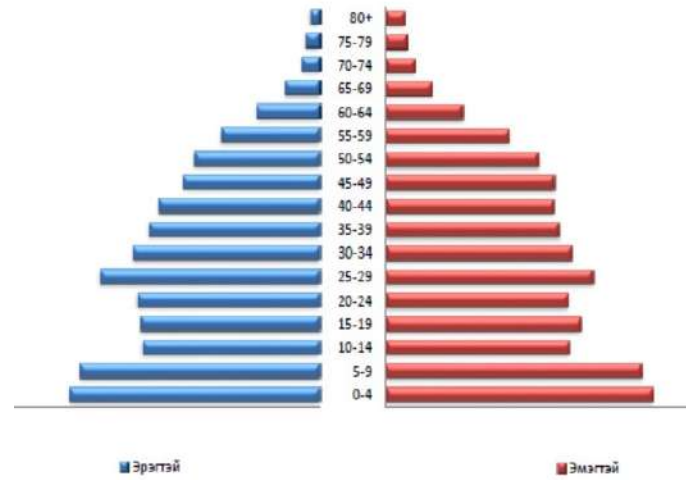
СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО,
СУМДААР, ХҮЙСЭЭР, 2017 ОН

Сумын нэр	Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Дүн	108768	55067	53701
Алтанбулаг	5089	2593	2496
Ерөө	6752	3488	3264
Зүүнбүрэн	2832	1386	1446
Мандал	27162	13649	13513
Орхон	2376	1231	1145
Сант	2169	1128	1041
Цагааннуур	5011	2539	2472
Баянгол	5608	2891	2717
Сайхан	9375	4734	4641
Орхонтуул	3778	2016	1762
Баруунбүрэн	3184	1634	1550
Шаамар	3874	1920	1954
Хүдэр	2490	1281	1209
Сүхбаатар	22911	11306	11605
Жавхлант	2164	1150	1014
Түшиг	2004	1068	936
Хушаат	1989	1053	936

ХҮН АМ

Сэлэнгэ аймгийн хүн амын нас хүйсийн, суварга-2017 он

ХҮН АМ

СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО, сумдаар /1990-2017 он/

Сумын нэр	1990	1995	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Дүн	88927	93270	94807	90190	101752	103698	104282	105234	105253	104725	106677	108768
Алтанбулаг	3714	2853	3512	4043	5051	5117	5079	5071	5030	4729	5052	5089
Ерөө	6289	5888	5766	5209	6374	6400	6567	6607	6578	6393	6494	6752
Зүүнбүрэн	2549	2496	2524	2162	2665	2708	2761	2739	2725	2704	2756	2832
Мандал	18617	22506	22043	22937	25009	25329	25689	25661	25693	26800	26880	27162
Орхон	2881	2591	2591	2081	2298	2283	2310	2320	2350	2306	2369	2376
Сант	2721	2103	2050	2018	2225	2260	2180	2254	2184	1961	2094	2169
Цагааннуур	2903	3242	4163	4078	4065	4344	4378	4611	4716	4687	4783	5011
Баянгол	5306	5287	5444	4395	5497	5629	5438	5597	5594	5403	5516	5608
Сайхан	2414	8008	8690	8084	8809	8648	9171	9256	9177	9130	9325	9375
Орхонтуул	3650	3571	3918	3274	3617	3684	3623	3666	3667	3621	3680	3778
Баруунбүрэн	2608	2969	2935	2109	2850	2874	2930	3007	3043	3111	3197	3184
Шаамар	3582	4999	4457	3760	3968	3750	3956	3895	3943	3959	3858	3874
Хүдэр	2068	2070	1529	1907	2119	2229	2191	2230	2232	2384	2424	2490
Сүхбаатар	25346	20057	20513	19247	22065	22958	22480	22693	22669	22238	22482	22911
Жавхлант	1510	1655	1652	1594	1910	2029	2051	2105	2071	1974	2099	2164
Түшиг	1709	1839	1787	1594	1476	1647	1665	1698	1710	1694	1739	2004
Хушаат	1060	1136	1233	1698	1754	1809	1813	1824	1871	1831	1929	1989

ХҮН АМ

СУУРИН ХҮН АМЫН ТОО БАГААР, 2017 ОН

Сумын нэр	Д/д	Багын нэр	Өрхийн тоо	Хүн амын тоо		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Сүхбаатар	1	1-р баг, Хонгорморьт	566	2023	1015	1008
	2	2-р баг, Цагаан-Эрэг	568	2037	970	1067
	3	3-р баг, Салхит	878	3692	1868	1824
	4	4-р баг, Байнхаан	750	3212	1596	1616
	5	5-р баг, Бэрүвээ	869	3606	1355	1831
	6	6-р баг, Орхон	695	2342	1145	1197
	7	7-р баг, Ганзам	822	3107	1461	1646
	8	8-р баг, Буурхээр	702	2812	1396	1416
			Сумын дүн	5870	22911	11306
Алтанбулаг	9	1-р баг, Бүргэдтэй	614	2340	1167	1173
	10	2-р баг, Суварга	495	1809	955	914
	11	3-р баг, Цех	260	880	471	409
		Сумын дүн	1369	5089	2593	2496
Баруунбурэн	12	1-р баг, Ивэн	220	785	432	353
	13	2-р баг, Бургалтай	279	959	497	462
	14	3-р баг, Цагаан-Овоо	421	1440	705	735
		Сумын дүн	920	3184	1634	1550
Баянгол	15	1-р баг, Хараа	574	1984	1035	948
	16	2-р баг, Баян	592	2030	1035	995
	17	3-р баг, Гонир	457	1594	820	774
		Сумын дүн	1623	5608	2891	2717
Ерөө	18	1-р баг, Төвөн	429	1585	839	746
	19	2-р баг, Бурдалчин	589	2053	1039	1014
	20	3-р баг, Буянт	857	3114	1610	1504
		Сумын дүн	1875	6752	3488	3264
Жавхланта	21	1-р баг, Бумбат	336	1015	541	474
	22	2-р баг, Моностой	376	1149	609	540
		Сумын дүн	712	2164	1150	1014
Зүүнбурэн	23	1-р баг, Жаргалант	355	1287	621	666
	24	2-р баг, Бэлчир	355	969	490	479
	25	3-р баг, Мангирт	155	576	275	301
		Сумын дүн	865	2832	1386	1446
Мандаг	26	1-р баг, Төмөр зам	981	3377	1657	1720
	27	2-р баг, Ширхэнцэг	851	3198	1598	1590
	28	3-р баг, Баянсуудал	1001	4070	2096	2004
	29	4-р баг, Хэрх	847	3026	1503	1523
	30	5-р баг, Түнхэл	848	3044	1590	1454
	31	6-р баг, Баянхангай	842	3418	1693	1725
	32	7-р баг, Минжийн хангай	900	3587	1780	1807
	33	8-р баг, Тэрхи	323	1005	532	473
34	9-р баг, Баян-Арцат	645	2447	1230	1217	
		Сумын дүн	7230	27102	13045	13013

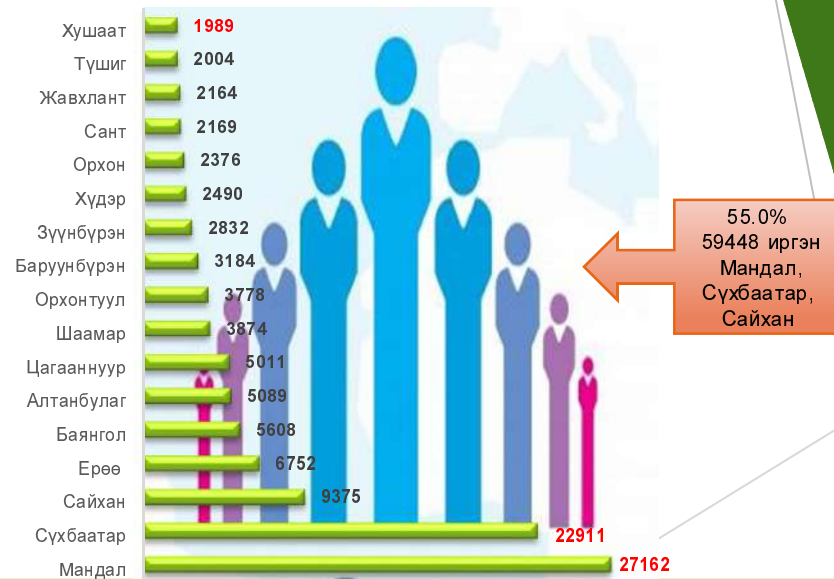

ХҮН АМ

Сумын нэр	Д/д	Багын нэр	Өрхийн тоо	Хүн амын тоо		
				Бүгд	Эрэгтэй	Эмэгтэй
Орхон	35	1-р баг, Орхон	327	1038	515	523
	36	2-р баг, Бэлэндалай	521	1338	716	622
		Сумын дүн	848	2376	1231	1145
Орхонтуул	37	1-р баг, Рашаант	480	1831	992	839
	38	2-р баг, Баянцогт	380	1342	694	648
	39	3-р баг, Хонгор-Овоо	172	605	330	275
		Сумын дүн	1032	3778	2016	1762
Сайхан	40	1-р баг, Хөтөл	760	2797	1380	1417
	41	2-р баг, Гавшгай	1261	4561	2253	2308
	42	3-р баг, Номгон	635	2017	1101	916
		Сумын дүн	2656	9375	4734	4641
Сант	43	1-р баг, Ивэн	320	1162	578	584
	44	2-р баг, Хушаат	324	1007	550	457
		Сумын дүн	644	2169	1128	1041
Түшиг	45	1-р баг, Жаргалмандах	287	1074	581	493
	46	2-р баг, Ар нуга	260	930	487	443
		Сумын дүн	547	2004	1068	936
Хүдэр	47	1-р баг, Тарвагатай	335	1339	707	632
	48	2-р баг, Баянцагаан	318	1151	574	577
		Сумын дүн	653	2490	1281	1209
Хушаат	49	1-р баг, Даагат	256	910	477	433
	50	2-р баг, Мөнхтолгой	317	1079	576	503
		Сумын дүн	573	1989	1053	936
Цагааннуур	51	1-р баг, Оргих	267	1060	536	524
	52	2-р баг, Хуурч	620	2133	1080	1053
	53	3-р баг, Тийрэг	481	1818	923	895
		Сумын дүн	1368	5011	2539	2472
Шаамар	54	1-р баг, Дэлгэрхаан	411	1330	653	677
	55	2-р баг, Охиндий	236	799	399	400
	56	3-р баг, Дулаанхаан	472	1745	868	877
		Сумын дүн	1119	3874	1920	1954
Аймгийн дүн			29912	108768	55067	53701

ХҮН АМЫН ТОО СУМДААР, 2017 он:

ХҮН АМ

ХҮН АМЫН НАСНЫ БҮТЭЦ сүүлийн 3 жилийн байдлаар

Насны бүлэг	2015	2016	2017
0-4	11,077	11,812	11,926
5-9	9,456	10,995	11,422
10-14	8,045	8,039	8,309
15-19	8,877	8,468	8,625
20-24	10,239	8,541	8,415
25-29	9,897	9,9	9,874
30-34	8,478	8,405	8,603
35-39	7,856	7,912	7,940
40-44	7,494	7,561	7,591
45-49	6,833	6,843	7,009
50-54	6,168	6,378	6,397
55-59	4,3	4,743	5,092
60-64	2,622	3,046	3,223
65-69	1,449	1,623	1,852
70+	2,462	2,411	2,490

Идэр буюу хөдөлмөрийн насны хүн ам /15-64/
67% 72769

Залуу хүн ам /0-14/
29% 31657

Ахмад буюу тэтгэврийн насны хүн ам /65 болон түүнээс дээш/
4% 4342

ХҮН АМ

ХҮН АМЫН НАСНЫ БҮЛГЭЭР, СУМДААР , 2017 он

Сумын нэр	Насны бүлэг									
	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
Сүхбаатар	2543	2340	1640	1704	1465	2125	1896	1612	1682	1556
Алтанбулаг	539	541	440	392	382	425	406	383	362	351
Баруунбүрэн	392	354	273	293	256	276	228	237	209	184
Баянгол	634	583	399	446	440	551	411	412	394	352
Ерөө	756	723	504	502	563	673	571	493	461	385
Жавхлант	224	237	172	153	184	180	176	172	148	134
Зүүнбүрэн	352	323	207	227	209	232	226	231	185	156
Мандал	2916	2803	2135	2127	2132	2486	2185	2021	1846	1695
Орхон	257	225	184	223	192	209	152	174	167	130
Орхонтуул	369	401	292	339	319	285	313	270	276	264
Сайхан	932	979	672	781	785	901	732	683	620	697
Сант	189	209	199	186	196	165	168	131	152	146
Түшиг	223	223	143	189	186	163	175	142	125	125
Хүдэр	285	270	182	185	185	226	183	183	191	173
Хушаат	225	235	152	172	152	135	170	169	161	134
Цагааннуур	642	579	415	407	482	460	358	358	359	276
Шаамар	448	397	300	299	287	382	253	269	253	251
Бүгд	11926	11422	8309	8625	8415	9874	8603	7940	7591	7009

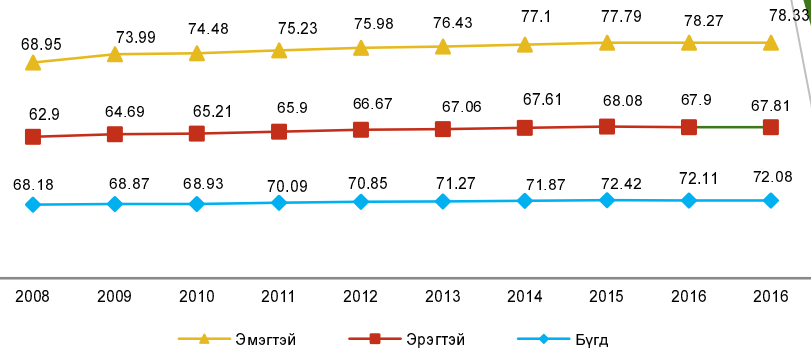
ХҮН АМ

Сумын нэр	Насны бүлэг									
	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99
Сүхбаатар	1447	1141	742	442	251	185	91	42	7	0
Алтанбулаг	304	247	139	82	44	30	13	6	3	0
Баруунбүрэн	146	122	84	58	27	30	6	6	2	1
Баянгол	331	276	163	88	58	41	12	12	4	1
Ерөө	392	298	201	100	58	36	23	10	3	0
Жавхланта	119	103	77	43	19	12	10	1	0	0
Зүүнбүрэн	156	124	82	50	32	24	14	1	0	1
Мандал	1524	1292	838	476	282	219	121	46	16	2
Орхон	131	133	76	47	37	24	12	2	0	1
Орхонтуул	218	190	97	63	28	30	15	7	1	1
Сайхан	663	414	213	126	72	57	27	18	2	1
Сант	136	123	82	40	19	14	6	4	4	0
Түшиг	109	88	58	18	19	9	5	3	1	0
Хүдэр	144	104	84	52	19	15	5	3	1	0
Хушаат	101	60	54	33	17	12	5	1	1	0
Цагааннуур	237	186	110	59	39	22	10	8	3	1
Шаамар	239	191	123	75	48	39	11	6	3	0
Бүгд	6397	5092	3223	1852	1069	799	386	176	51	9

ХҮН АМ

ХҮН АМЫН ДУНДАЖ НАСЛАЛТ, хүйсээр, сүүлийн 10 жилийн байдлаар

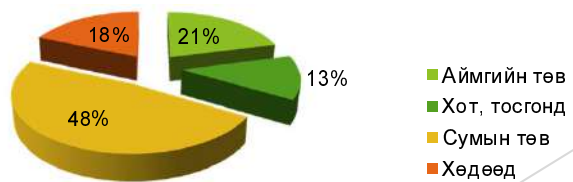
2017 онд Сэлэнгэ аймгийн хүн амын дундаж наслалт 72.08 байгаа нь урьд оноос 0.03-аар буурсан үзүүлэлтэй байна. Хүйсээр нь ялгаж үзвэл эмэгтэйчүүдийн дундаж наслалт 78.33 байгаа бол эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалт эмэгтэйчүүдээс 10.52 насаар бага буюу 67.81 байна. Эндээс эмэгтэйчүүд эрэгтэйчүүдээс илүү урт насалдаг болохыг харж болно.

ХҮН АМ

ХҮН АМЫН ТОО, БАЙРШЛААР, сүүлийн 5 жилийн байдлаар

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Хүн амын тоо	104282	105234	105253	104725	106677	108768
Үүнээс						
Аймгийн төв	22291	22484	22508	22238	22482	22741
Хот, тосгонд	9066	11215	13094	33540	35374	13717
Сумын төв	57427	55157	53841	40703	34201	52203
Хөдөөд	15498	16378	15810	8285	14620	20197

ХҮН АМЫН НЯГТРАЛ

Сэлэнгэ аймгийн нэг хавтгай дөрвөлжин квадрат километр нутаг дэвсгэрт 2017 онд 2.6 хүн ногдож байгаа нь улсын хэмжээнд нягтрал ихтэй аймгийн тоонд орж байна.

Сумын нэр	Нийт хүн амын тоо	Нутаг дэвсгэрийн хэмжээ	Хүн амын нягтшил
Нийт	108768	41152,6	2,6
Алтанбулаг	5089	2100,3	2,4
Ерөө	6752	8203,5	0,8
Зүүнбүрэн	2832	1204,9	2,4
Мандал	27162	4843,7	5,6
Орхон	2376	1306,3	1,8
Сант	2169	1387	1,6
Цагааннуур	5011	4022	1,2
Баянгол	5608	1976,3	2,8
Сайхан	9375	1311,9	7,1
Орхонтуул	3778	2940,8	1,3
Баруунбүрэн	3184	2814,5	1,1
Шаамар	3874	671,9	5,8
Хүдэр	2490	2838,7	0,9
Сүхбаатар	22911	45,4	504,6
Жавхлант	2164	1189,7	1,8
Түшиг	2004	2492,8	0,8
Хушаат	1989	2010,2	1,0

ӨРХ

ӨРХИЙН ТОО, сумдаар

Сумын нэр	2001	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Дүн	22122	22193	23467	24050	26209	28159	28416	29041	29416	29665	30040	29316	29521	29912
Сүхбаатар	5003	4691	5344	5187	5493	5909	5922	6128	5984	5977	5995	5845	5811	5870
Алтанбулаг	875	1092	1127	1229	1261	1382	1388	1424	1416	1387	1388	1330	1332	1369
Баруунбүрэн	541	555	590	638	734	798	758	767	792	819	851	891	909	920
Баянгол	1182	1175	1190	1237	1394	1511	1584	1626	1590	1673	1675	1615	1616	1623
Ерөө	1269	1349	1477	1383	1599	1678	1844	1823	1834	1813	1801	1820	1816	1875
Жавхлант	337	457	471	498	508	645	634	649	656	661	656	648	700	712
Зүүнбүрэн	541	541	592	654	795	917	900	902	920	903	900	797	797	865
Мандал	5108	5527	5742	6116	6535	6858	7048	7206	7322	7373	7382	7215	7199	7238
Орхон	534	534	534	563	638	660	677	683	700	714	746	734	753	848
Орхонтуул	878	690	689	720	778	876	957	969	1002	1004	1010	1008	1009	1032
Сайхан	2068	1917	1931	1965	2215	2263	2255	2244	2486	2561	2589	2630	2653	2656
Сант	532	510	555	535	585	687	680	680	694	656	698	630	751	644
Түшиг	406	396	407	409	448	443	460	506	528	552	534	530	538	547
Хүдэр	381	447	487	497	561	597	565	628	615	623	632	633	647	653
Хушаат	331	343	339	360	406	469	479	479	468	514	547	536	556	573
Цагааннуур	976	1014	974	1027	1112	1224	1153	1209	1220	1270	1301	1297	1319	1368
Шаамар	1030	955	1018	1032	1147	1242	1112	1118	1189	1165	1335	1157	1115	1119

ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлт

Үзүүлэлт	2005	2010	2015	2016	2017
Эмнэлгийн тоо	97	89	86	84	95
Их эмчийн тоо	187	161	209	235	246
Эм зүйчийн тоо	272	277	292	296	330
Сувилагчийн тоо	1	12	18	24	27
Халдварт өвчнөөр өвчлөгсөд бүгд:	1130	1047	889	1849	779
- Сүрьеэ	256	251	193	191	197
- Бэлгийн замын өвчин	346	470	456	428	458

ЭРҮҮЛ МЭНД

Эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлт

Сумын нэр	Төрөлт			Нас баралт		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
Дүн	1945	1826	1712	527	570	494
Алтанбулаг	4	1	2	23	25	21
Ерөө	35	57	39	40	51	39
Зүүнбүрэн	5	9	3	21	13	9
Мандал	687	620	615	146	130	122
Орхон				13	10	13
Сант				3	9	10
Цагааннуур	26	6	14	25	27	23
Баянгол	2	3	4	19	27	26
Сайхан	139	114	91	43	47	37
Орхонтуул	9	8	6	13	20	16
Баруунбүрэн	5	6	3	8	16	11
Шаамар	2	1	3	23	28	27
Хүдэр	5	4	4	19	15	11
Сүхбаатар	1006	972	911	104	132	112
Жавхлант	2		1	10	7	7
Түшиг	17	20	16	9	8	6
Хушаат	1	5		8	5	4

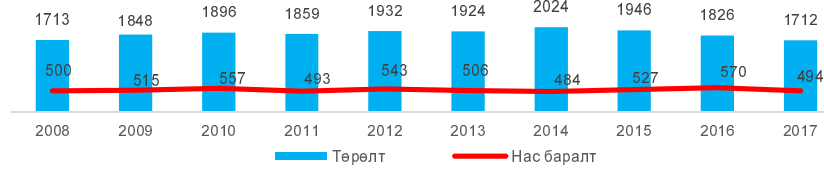

ЭРҮҮЛ МЭНД

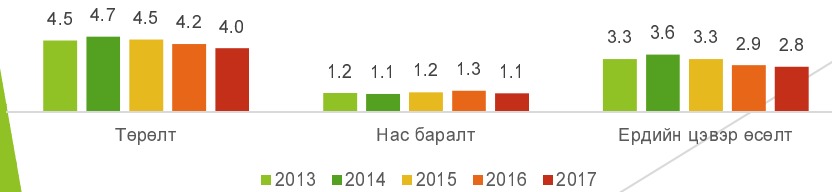

Эрүүл мэндийн зарим үзүүлэлт

Төрөлт, нас баралт

1000 хүнд ногдох төрөлт, нас баралт, ердийн цэвэр өсөлт

Нийгмийн зарим үзүүлэлт

Үзүүлэлт	2005	2010	2015	2016	2017
Төрөлт	1784	1896	1945	1826	1712
Амьд төрсөн хүүхэд	1781	1909	1956	1836	1720
Нялхсын эндэгдэл 0- 1 нас	36	16	16	27	19
1 - 5 нас	21	8	5	8	7
Бүтэн өнчин хүүхдийн тоо	250	183	152	145	143
Хагас өнчин хүүхдийн тоо	1994	1490	1456	1478	1456
Өрх толгойлсон эхийн тоо	2521	2558	2628	3324	3250

НИЙГЭМ

Нийгмийн зарим үзүүлэлт *(Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүний тоо)*

Сумын нэр	Бүгд	Үүнээс		
		эмэгтэй	төрөлхийн	ердийн өвчин
ДҮН	4758	2171	1737	2560
Алтанбулаг	305	145	46	252
Ерөө	323	140	50	214
Зүүнбүрэн	163	114	57	66
Мандал	875	401	429	336
Орхон	103	50	37	59
Сант	105	37	16	79
Цагааннуур	325	134	44	230
Баянгол	213	86	88	94
Сайхан	233	99	138	90
Орхонтуул	185	94	61	111
Баруунбүрэн	128	49	72	50
Шаамар	123	61	74	47
Хүдэр	123	56	50	68
Сүхбаатар	1270	584	479	693
Жавхлант	124	45	51	66
Түшиг	107	52	32	75
Хушаат	53	24	13	30

НИЙГЭМ

Нийгмийн зарим үзүүлэлт */Хагас, бүтэн өнчин хүүхдийн тоо/*

Сумын нэр	Хагас өнчин		Бүтэн өнчин	
	бүгд	үүнээс: эм	бүгд	үүнээс: эм
ДҮН	1456	674	143	78
Алтанбулаг	79	41	8	2
Ерөө	57	30	4	4
Зүүнбүрэн	51	17	10	7
Мандал	370	190	35	15
Орхон	21	4	1	1
Сант	36	17	3	1
Цагааннуур	98	49	6	2
Баянгол	82	40	6	3
Сайхан	143	44	3	1
Орхонтуул	40	21	10	6
Баруунбүрэн	52	24	6	4
Шаамар	64	26	11	5
Хүдэр	35	19	3	3
Сүхбаатар	240	111	31	21
Жавхлант	41	17		
Түшиг	34	18	2	
Хушаат	13	6	4	3

Нийгмийн зарим үзүүлэлт

Боловсролын үзүүлэлт

Үзүүлэлт	2005/2006	2010/2011	2015/2016	2016/2017	2017/2018
ЕБСургуулийн тоо	33	34	35	35	34
ЕБС-д өдрийн ангид суралцагчдын тоо	22331	18817	18413	18787	18937
Үндсэн багшийн тоо	915	967	1035	1020	1024
ЕБС-ийн суралцагч-багшийн харьцаа	24.4	19.5	17.8	18.4	18.5
СӨБ-ийн байгууллагын тоо	29	33	38	41	43
СӨБ-д хамрагдсан хүүхдийн тоо	3481	6211	7437	7766	8549
СӨБ-д ажиллаж байгаа үндсэн багшийн тоо	139	180	248	257	291
СӨБ-д ажиллаж байгаа нэг багшид ногдох хүүхэд	25.0	34.5	30.0	30.2	29.4

БОЛОВСРОЛ

Үндсэн багшийн тоо

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	983	793	1035	844	1020	839	1024	843
Алтанбулаг	36	30	36	31	35	29	36	30
Ерөө	60	45	65	50	66	66	67	55
Зүүнбүрэн	22	15	25	18	24	16	23	17
Мандал	243	192	254	201	245	196	261	210
Орхон	15	12	20	16	16	12	16	13
Сант	17	15	18	16	17	15	17	15
Цагааннуур	46	38	49	42	45	39	45	37
Баянгол	43	36	46	38	42	35	43	35
Сайхан	101	85	94	81	91	81	86	72
Орхонтуул	36	30	38	31	39	32	37	29
Баруунбүрэн	27	23	29	25	27	25	28	25
Шаамар	37	29	40	33	42	34	37	30
Хүдэр	27	23	31	27	32	28	32	28
Сүхбаатар	224	179	234	190	241	184	238	198
Жавхлант	14	11	18	14	19	15	18	15
Түшиг	20	17	23	18	21	16	22	18
Хушаат	15	13	15	13	18	16	18	16

БОЛОВСРОЛ

Нийт сурагчдын тоо

Сумын нэр	2014 / 2015		2015 / 2016		2016 / 2017		2017 / 2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	17580	8705	18413	9205	18787	9338	18937	9388
Алтанбулаг	733	353	735	367	757	380	756	378
Ерөө	1075	523	1126	566	1182	590	1207	602
Зүүнбүрэн	377	202	429	225	456	236	464	238
Мандал	4701	2349	4894	2448	4920	2458	5015	2507
Орхон	271	136	269	131	253	118	254	119
Сант	287	109	288	108	294	110	270	107
Цагааннуур	812	429	849	458	862	452	905	470
Баянгол	834	395	858	424	892	440	902	436
Сайхан	1793	884	1836	918	1882	936	1848	919
Орхонтуул	560	259	582	277	578	272	584	269
Баруунбүрэн	431	224	496	249	505	253	505	258
Шаамар	626	300	653	317	685	334	700	348
Хүдэр	453	227	504	255	531	266	531	260
Сүхбаатар	4000	1992	4180	2108	4226	2116	4194	2070
Жавхлант	163	87	203	105	221	111	226	120
Түшиг	277	148	294	153	306	156	309	155
Хушаат	187	88	217	96	237	110	267	132

БОЛОВСРОЛ

Цэцэрлэг

Сумын нэр	Цэцэрлэгийн тоо	Бүлгийн тоо	Хүүхдийн тоо		Багшийн тоо	
			Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
Дүн	43	280	8549	4219	291	277
Алтанбулаг	2	16	392	181	14	13
Ерөө	2	17	420	217	16	15
Зүүнбүрэн	1	6	180	102	6	6
Мандал	9	63	2023	1026	72	69
Орхон	1	4	106	50	4	4
Сант	1	6	158	86	4	4
Цагааннуур	1	10	429	203	9	9
Баянгол	2	12	429	219	13	13
Сайхан	5	30	873	425	34	31
Орхонтуул	2	8	229	112	8	8
Баруунбүрэн	1	8	218	118	6	6
Шаамар	3	16	402	191	18	15
Хүдэр	1	7	200	96	6	6
Сүхбаатар	9	61	1972	963	67	64
Жавхлант	1	6	214	95	4	4
Түшиг	1	6	185	78	6	6
Хушаат	1	4	119	57	4	4

Дотуур байранд амьдарч буй хүүхдийн тоо

Сумын нэр	Дотуур байранд амьдарч буй хүүхдийн тоо							
	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
ДҮН	1165	597	1220	638	1189	628	1191	606
Алтанбулаг	63	39	65	38	66	41	75	44
Ерөө	49	20	52	24	55	22	57	22
Зүүнбүрэн	84	49	99	55	106	61	107	61
Мандал	115	62	123	64	121	67	92	52
Орхон	72	40	78	41	66	34	66	32
Сант	40	13	30	12	32	13	25	9
Цагааннуур	82	47	87	53	101	55	100	52
Баянгол	137	65	140	64	134	65	131	60
Сайхан	61	34	60	34	61	33	54	29
Орхонтуул	68	25	75	36	68	32	70	30
Баруунбүрэн	59	28	70	38	67	41	69	38
Шаамар	80	37	79	39	75	33	77	30
Хүдэр	21	9	24	12	22	11	23	13
Сүхбаатар	142	76	143	78	109	68	126	71
Жавхлант	25	12	30	12	34	15	42	24
Түшиг	28	20	23	16	28	14	29	13
Хушаат	39	21	42	22	44	23	48	26

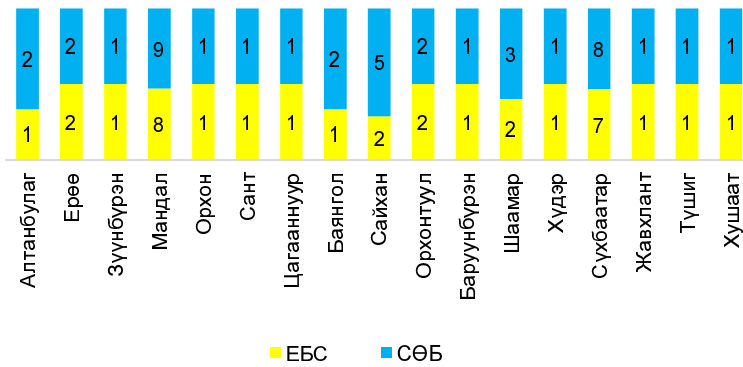
ЕБС-н нийт ажиллагсад

Сумын нэр	Нийт ажиллагсад							
	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018	
	Бүгд	Эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй	Бүгд	эмэгтэй
ДҮН	1665	1299	1709	1332	1682	1319	1688	1331
Алтанбулаг	58	48	59	49	58	47	59	48
Ерөө	104	80	108	83	109	85	110	90
Зүүнбүрэн	44	34	47	35	47	35	46	37
Мандал	377	289	387	293	373	284	406	312
Орхон	35	24	42	29	38	25	37	25
Сант	34	25	34	25	35	25	33	24
Цагааннуур	72	58	75	60	74	61	73	57
Баянгол	82	66	75	62	72	59	70	57
Сайхан	153	125	136	114	134	115	128	105
Орхонтуул	62	51	64	51	64	52	62	48
Баруунбүрэн	48	40	51	43	49	42	49	41
Шаамар	72	58	73	59	72	58	71	58
Хүдэр	48	39	52	43	52	43	51	41
Сүхбаатар	370	277	385	293	396	301	385	299
Жавхлант	35	27	43	34	37	31	36	31
Түшиг	37	31	43	33	40	31	41	33
Хушаат	34	27	35	26	32	25	31	25

БОЛОВСРОЛ

ЕБС, СӨБ-ийн байгууллагын тоо, сумдаар, 2017/2018 хичээлийн жилд

СӨБ-ын үндсэн багш
хүйсээр:

ЕБС-ийн үндсэн багш
хүйсээр:

СӨБ-д суралцагчид
хүйсээр:

ЕБС-д суралцагчид
хүйсээр:

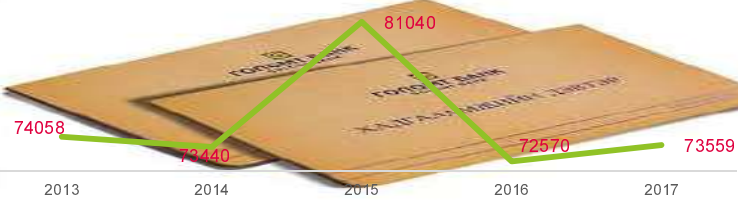
БАНК, САНХҮҮ

БАНК, САНХҮҮ

Иргэдийн мөнгөн хадгаламж / тэрбум.төг /

Хадгаламж эзэмшигчдийн тоо

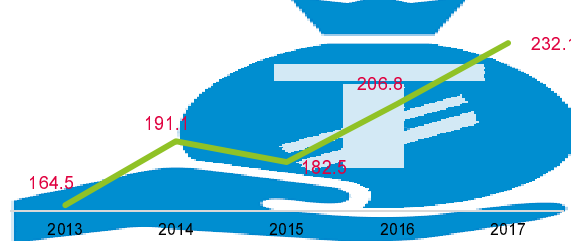

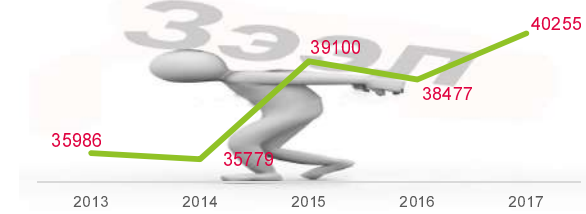
БАНК, САНХҮҮ

БАНК, САНХҮҮ

Зээлийн өрийн үлдэгдэл /тэрбум.төг/

Зээлдэгчийн тоо

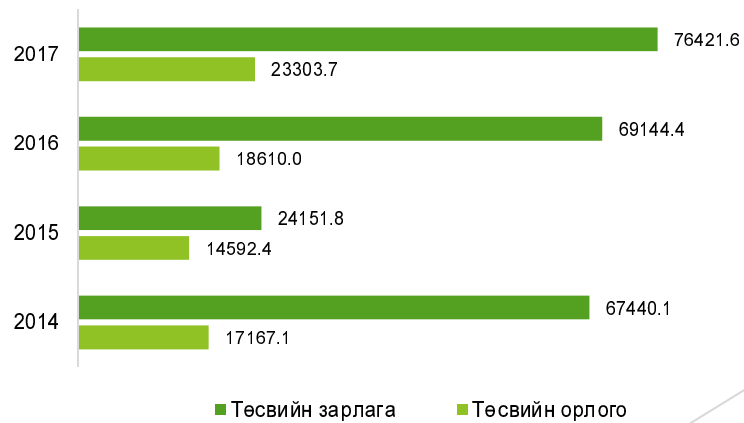

ТӨСӨВ

Төсөв

Орон нутгийн төсвийн гүйцэтгэл /сая.төг/

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Малтай, малчин өрх, малчдын тоо, насны бүтэц, ахуйн зарим

Төрөл	2013	2014	2015	2016	2017
Малтай өрх	8987	9270	9406	9565	9543
Малчин өрх	4051	4125	4193	4427	4679
Малчдын тоо	7710	7952	8051	8522	8280
16-34 насны	2672	2507	2541	2563	2478
35-59 насны	4332	4691	4771	5075	4705
60-ба түүнээш дээш насны	706	754	739	884	1097
- эмэгтэй малчдын тоо	3560	3684	3679	3888	3470
Нийт малчдын насны бүрэлдэхүүн хувь					
16-34 насны	100	100	100	100	100
35-59 насны	34.6	31.5	31.6	30.1	29.9
60-ба түүнээш дээш насны	56.2	59.0	59.2	59.5	56.8
9.2	9.5	9.2	10.4	13.3	
Нийт малчдад эмэгтэй малчдын эзлэх хувь	46.2	46.3	45.7	45.6	41.9
Нэг малчин өрхөд ногдох малын тоо /толгой/	266	292	285	300	268

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

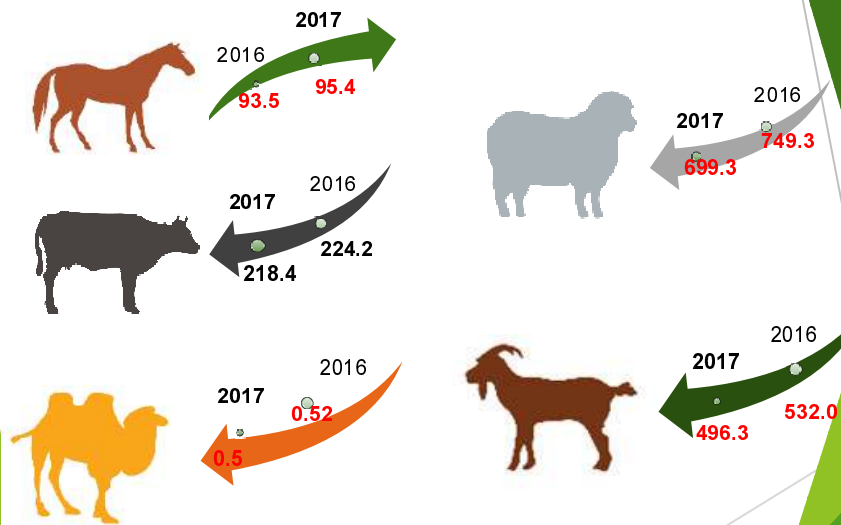

2017 онд Сэлэнгэ аймаг нийт 1509925 толгой мал тоолуулсан нь урд оноос 89.8 мянган толгой буюу 5.6 хувиар буурсан байна. Аймгийн хэмжээнд 1 хүнд 13.9 толгой мал ногдож байна.

Малын тоо, мян. тол, төрлөөр /өсөлт, бууралт/

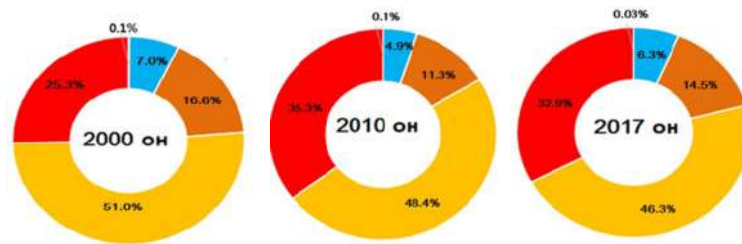
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

ХӨДӨ АЖ АХУЙ

Мал сүргийн бүтэц

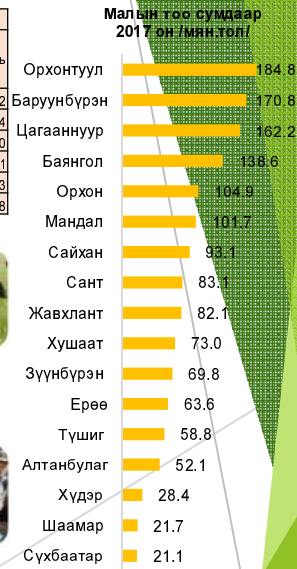

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

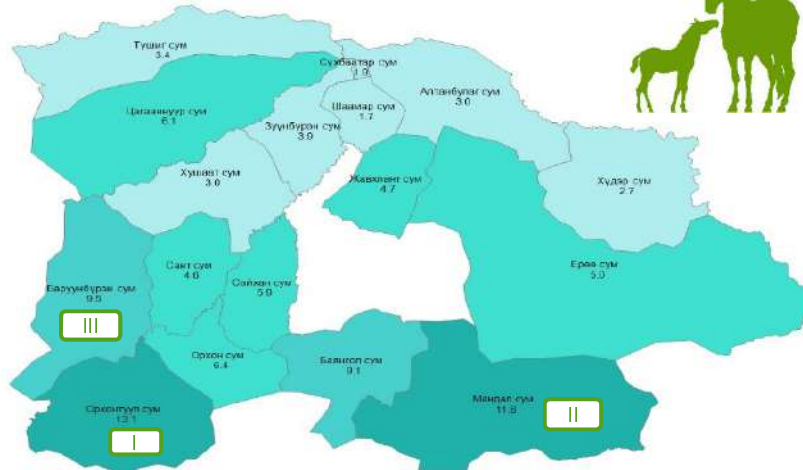

	2016			2017		
	Нийт	Сэлэнгэ аймаг /мян.тол/	Эзлэх хувь	Нийт	Сэлэнгэ аймаг /мян.тол/	Эзлэх хувь
Нийт	61542.1	1599.7	2.6	66218.9	1509.9	2.2
Адуу	3634.9	93.5	2.5	3939.8	95.4	2.4
Үхэр	4080.3	224.2	5.5	4388.4	218.4	5.0
Тэмээ	401.3	0.52	0.1	434.1	0.5	0.1
Хонь	27853.4	749.3	2.7	30109.9	699.3	2.3
Ямаа	25572.2	532.0	2.0	27346.7	496.3	1.8

Адуун сүргийн тоо, сумаар /мян.тол/

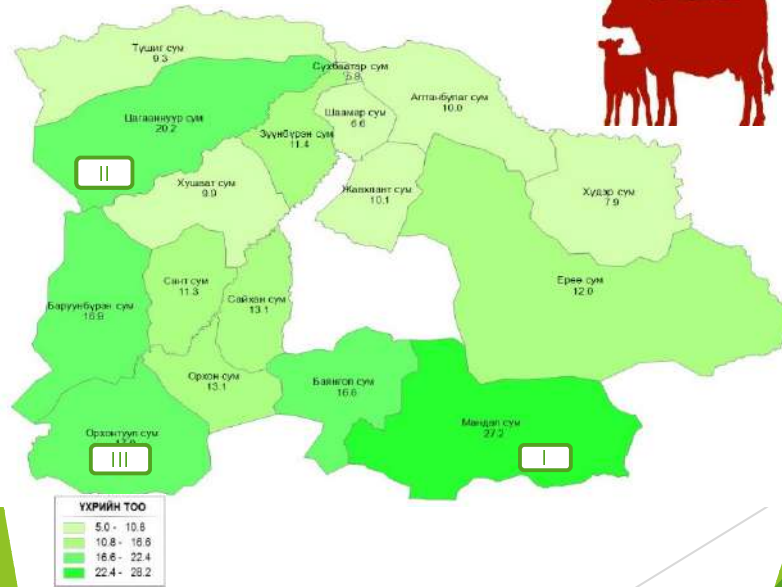

АДУУНЫ ТОО	
1.0 - 4.3	
4.3 - 7.6	
7.6 - 10.9	
10.9 - 14.2	

Үхэр сүргийн тоо, сумаар /мян.тол/

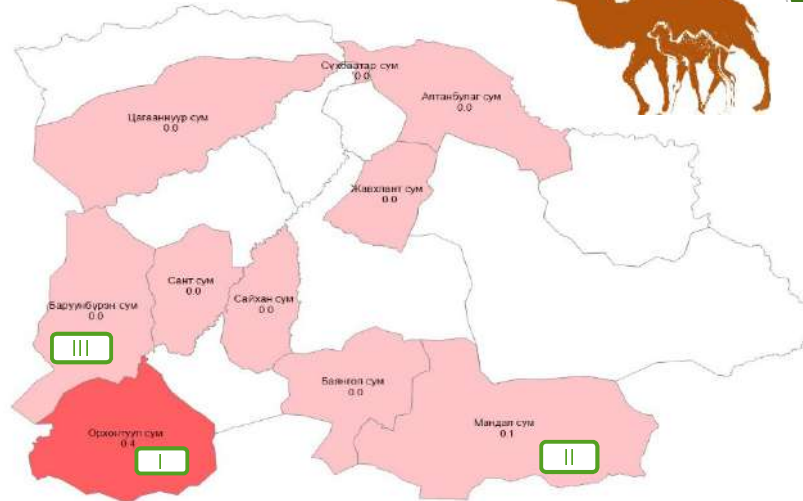
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Тэмээн сүргийн тоо, сумаар /мян.тол/

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

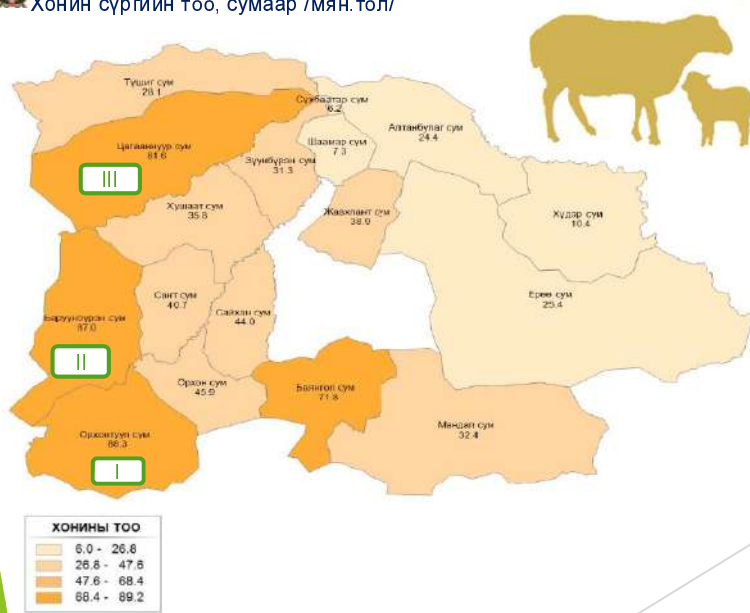

ТЭМЭЭНИЙ ТОО	
0.0 - 0.1	Lightest pink
0.1 - 0.2	Light pink
0.2 - 0.3	Medium pink
0.3 - 0.4	Darkest pink

Хонин сүргийн тоо, сумаар /мян.тол/

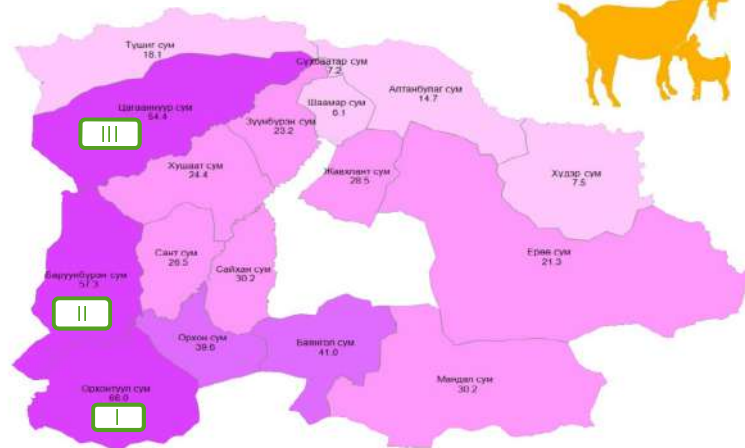
ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Ямаан сүргийн тоо, сумаар /мян.тол/

Хөдөө АЖ АХУЙ

ЯМААНЫ ТОО	
6.0 - 21.3	
21.3 - 36.6	
36.6 - 51.9	
51.9 - 67.2	

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Төл бойжилт /толгой/

598953

2016 ОН

2017 ОН

529990

69393

66338

20059

19035

89

96

303344

267529

206068

176992

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

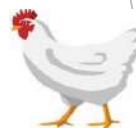
Тэжээвэр амьтдын тоо, 2017он /толгой/

4559

Зөгийн бүл 4358

9981

451

473

94

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Тариалсан талбай /га/

2016 ОН ← → 2017 ОН

147365.95

157798.1

3269.1

2572.3

2596.2

2542.8

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Сэлэнгэ аймгийн 2017 онд тариалсан талбай, Улс, бүсийн дүнд эзлэх хувь

Улсын нийт үр тарианы
40.3 %

Төвийн бүсийн үр тарианы
62.4%

Улсын нийт төмсний
16.5 %

Төвийн бүсийн төмсний
23.8%

Улсын нийт хүнсний ногооны
30.1 %

Төвийн бүсийн хүнсний ногооны
50.0%

Үр тариа тариалсан талбай, га /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	6841	3703	2028	2181	5233	5260	5378
Ерөө	13448	11298	5246	6690	10671	12067	13617.2
Зүүнбүрэн	11809	6743	2401	2155	6288	8016	9608
Мандал	7739	7767	3925	3115	5621	7337	7912.9
Орхон	15257	12313	8034	4295	10029	9375	8282
Сант	4139	3195	1500	112	3199	4995.2	3554
Цагааннуур	25824	26605	26389	25328	23183	28669	30225
Баянгол	5442	6611	2863	2732	5529	6804	7499
Сайхан	14381	8145	10056	7116	11917	10595	13386
Орхонтуул	15123	12283	6500	6696	11330	13520	13095
Баруунбүрэн	13719	7646	2845	4601	10346	11506	11050
Шаамар	1934	1005	1500	930	504	1405.4	1971
Хүдэр	5204	3000	1806	2822	5110	5298	5182
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-
Жавхлант	10826	4307	3153	3993	6113	7109	8005
Түшиг	7098	3400	7522	4111	5175.1	8828	6657
Хушаат	13641	9220	6418	4038	9303	12783	12376
Дүн	172425	127241	92186	80915	129551.1	153567.6	157798.1

Төмс тариалсан талбай, га /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	507	101	90	72.1	173	90.5	56
Ерөө	10	2	22	76.4	120	71	89
Зүүнбүрэн	20	3	8.6	50	157	59.3	35.6
Мандал	1357.9	409.3	379.5	464	653	641.8	600
Орхон	17	14.5	54	132	186	340	305
Сант	198	15	12	106.5	190	186	210
Цагааннуур	15	4	14	27.5	140	339	221.6
Баянгол	676	123.2	52.4	54.7	161	147	94.7
Сайхан	10	10	13	41.9	179	420	256
Орхонтуул	14	20.8	22	46	90	20.3	32
Баруунбүрэн	10	51.5	44	57.1	160	95	95
Шаамар	280	85.5	25	72.8	135	64	90.4
Хүдэр	8	15	16	37	121	100	80
Сүхбаатар	67	83.6	123	52	92	77	75
Жавхлант	258	43.1	5.5	45.2	107	30.4	61
Түшиг	50	6.5	6	17	50	28	25
Хушаат	10	12	13.1	46.6	190	186	246
Дүн	3507.9	1000	900.1	1398.8	2904	2895.3	2572.3

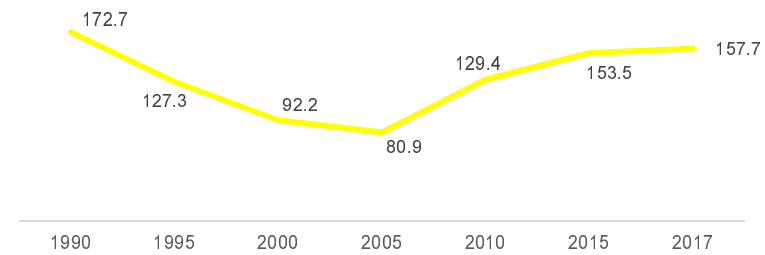

Хүнсний ногоо тариалсан талбай, га /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	50	75	97.6	47.2	53	40.5	39.3
Ерөө	7	1	16	62.3	98	168.4	75.3
Зүүнбүрэн	5.6	4	25.5	50	107	173	274.4
Мандал	186.5	241	133.3	250	319	455.6	389.5
Орхон	7.2	3.5	27	35.6	64	120	195
Сант	80	14	27	27.5	84	171.5	138.1
Цагааннуур	5.9	6	8.5	61.9	87	139.8	344.4
Баянгол	31	66.6	50	69.54	124	117.0	88.9
Сайхан	8	5	23.9	41	97	275	243.6
Орхонтуул	4	12.1	19	36	45	41.5	49.0
Баруунбүрэн	7	14.2	16	30.3	85	45	77
Шаамар	25	30	50	130.1	261	187.35	230.9
Хүдэр	8.2	9.2	4.5	20	40	51	48
Сүхбаатар	33.6	0	42.5	39.9	39	54.9	57.8
Жавхлант	4	6.7	12	107.3	181	99.8	87
Түшиг	3.1	3	5	8	17	25	22
Хушаат	2.9	41.3	13	46.2	90	117	182.6
Дүн	469	532.6	570.8	1062.84	1791	2282.32	2542.8

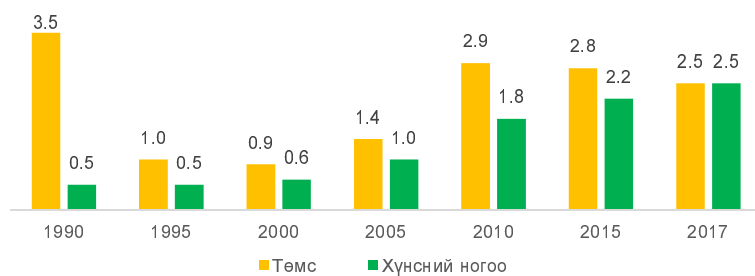

Үр тариа тариалсан талбай, мян.га /1990 – 2017 он/

Төмс, хүнсний ногоо тариалсан талбай, мян.га /1990 – 2017 он/

2017 онд бэлтгэсэн уринш /га/

Сумын нэр	Бэлтгэсэн уринш, га	Хими	үүнээс Механик
ДҮН	128274	48730	79544
Алтанбулаг	3898	3301	597
Ерөө	9784.0	484.0	9300
Мандал	7352.0	1089	6263
Зүүнбүрэн	5673.0	4239	1434
Орхон	18685.2	4247	14438
Сант	3678.0	45	3633
Түшиг	1260.0		1260
Баянгол	6709.7	1929	4781
Сайхан	11738.0		11738
Жавхлант	6541.0	5123	1418
Орхонтуул	14347.0	7287	7060
Баруунбүрэн	11842.0		11842
Цагааннуур	16089.0	12644.0	3445
Хушаат	4461.0	2337	2124
Шаамар	171.0		171
Хүдэр	6045.0	6005	40

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Хураасан ургац /тонн/

2016 Он

2017 Он

244594.5

151944.4

42487.6

28557.8

32706.1

30803.0

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

Сэлэнгэ аймгийн 2017 онд хураасан ургац, Улс, бүсийн дүнд эзлэх хувь

Улсын нийт үр тарианы
63.7 %

Төвийн бүсийн үр тарианы
87.5%

Улсын нийт төмсний
23.4 %

Төвийн бүсийн төмсний
35.7%

Улсын нийт хүнсний ногооны
37.5 %

Төвийн бүсийн хүнсний ногооны
62.9%

Хураан авсан үр тариа, тонн /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	6669	1390	3053.2	1009	6500	3497.2	4619.9
Ерөө	16202	10216	7075	2401.2	14459	8691.9	16972.0
Зүүнбүрэн	12471	4116	2573.9	705	9214	2429	10789.9
Мандал	10259.3	6228	3981	2024	8333	4521.49	1817.0
Орхон	21333	9672	4041	614.1	13590	4820	4211.0
Сант	4024.3	3413.2	1087	64	4159	1562	1723.9
Цагааннуур	28947	22228	20544	13775	34558	15626	36450.38
Баянгол	7076	6623	1725	615.1	7344	3359	3523.9
Сайхан	15843	7791	8479	2811.6	18898	4645	15106.2
Орхонтуул	21301	14535	4286.1	1275	16308	7336.8	3512.4
Баруунбүрэн	13535	6327	1265.9	608	9202	6052	9199.0
Шаамар	2238	376	1336	360	454	719.25	1773.4
Хүдэр	4862.9	2682	2419.8	578	5962	3095	3577.0
Сүхбаатар	-	-	-	-	-	-	-
Жавхлант	10227	3230	2638	686.7	6295	3438	7384.0
Түшиг	9304.4	2138	7422.6	1509.5	8868	9411.4	13027.4
Хушаат	7706	7081	5080	1842	13514	6997	18257.0
Дүн	191998.9	108046.2	77007.5	30878.2	177658	86201.04	151944.4

Хураан авсан төмс, тонн /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	80	590	904.1	1000	1730	766	635.8
Ерөө	19	22.4	226	1001	1440	710.8	1068.0
Зүүнбүрэн	2.5	15	76.5	560	2652	630.1	307.0
Мандал	762	3915.4	3896	6398	10026	7041	4108.0
Орхон	59	160	348	527	2735	5100	4270.0
Сант	35	44.8	148	1384	3040	2950	3100.0
Цагааннуур	20.1	30	110.3	304.8	2017	6206.6	2985.1
Баянгол	13.3	968.2	310	750	2102	1696	626.2
Сайхан	9	20	120.5	444.1	2879	5460	3214.1
Орхонтуул	2.6	271.4	300	414	950	150	316.0
Баруунбүрэн	8.2	341.2	462.5	628.1	2300	950	760.0
Шаамар	81.2	748.4	250	840	2350	784	1012.0
Хүдэр	10	163.8	160	450	2420	1020	800.0
Сүхбаатар	355.3	965.2	1415	720.8	1336	1350	1400.0
Жавхлант	36	149.4	39	484.2	1800	397.6	565.0
Түшиг	4	54	72.2	135	693	224	251.6
Хушаат	18	84	91.7	595	2280	2555	3139.0
Дүн	1515.2	8543.2	8929.8	16636	42750	37991.1	28557.8

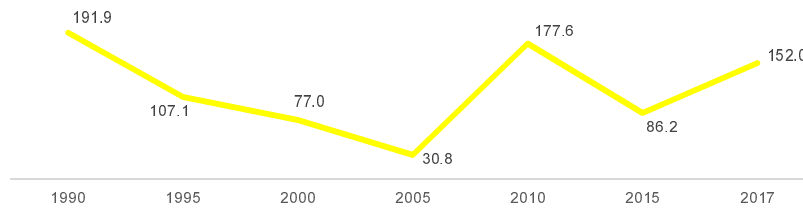

Хураан авсан хүнсний ногоо, тонн /1990 - 2017 он/ сумаар

Сум	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017
Алтанбулаг	889	880	2359.7	1409	795	417.8	456.5
Ерөө	60.4	10	333.4	580	1536	763.3	1051.2
Зүүнбүрэн	59.8	107.9	349.8	575	1978	1626.8	3177.6
Мандал	3725.9	2724.3	2465.4	4134.2	6772	7884.7	6348.7
Орхон	86.7	35.5	342.1	423	1319	1383.2	2412.5
Сант	1280	240.2	304.9	456.6	1445	2297	1727
Цагааннуур	61.9	50	76	621	872	810.6	2988.1
Баянгол	540.4	1213.1	668.4	1530	2083	1394.4	657.5
Сайхан	219.8	176.9	272	451	1608	3599.5	2987.0
Орхонтуул	8.9	82.9	300	410	458	410.3	496.3
Баруунбүрэн	77.7	103	109	333.3	1190	441.5	593.4
Шаамар	307.6	276.8	540	1756.4	4110	2559.6	2523.8
Хүдэр	14.6	0	85	220	492	348	406.0
Сүхбаатар	134.6	489.3	470	356.6	337	691.6	1099.4
Жавхлант	56	45.7	70.8	1511.9	3938	602.2	1108.0
Түшиг	19.6	43.6	84.4	178	230	234.3	212.7
Хушаат	11.5	97.5	93.6	629	1091	1169	2557.0
Дүн	7554.4	6576.7	8924.5	15575	30254	26633.71	30803.0

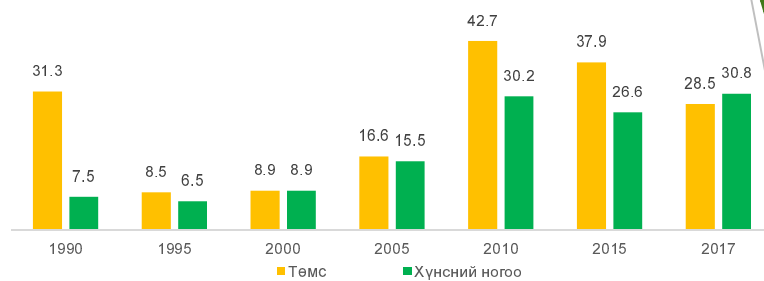

Хураан авсан үр тариа, мян.тонн /1990 - 2017 он/

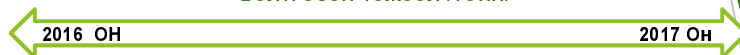
Хураан авсан төмс, хүнсний ногоо, мян.тонн /2008 - 2017 он/

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ

БЭЛТГЭСЭН ТЭЖЭЭЛ /ТОНН/

Хадлан

169449.6

131464.9

Гар тэжээл

1346.8

788.7

Хужир шүү

2712.2

1362.3

ДОТООДЫН НИЙТ БҮТЭЭГДЭХҮҮН

2017 оны Сэлэнгэ аймгийн ДНБ урьдчилсан гүйцэтгэлээр 602.2 тэрбум төгрөг болсон нь 2016 онтой харьцуулахад 8.4 хувиар өссөн байна. Салбараар авч үзвэл:

- ❖ Аж үйлдвэрийн салбарт: 51.4%
- ❖ Хөдөө аж ахуйн салбарт: 20.7%
- ❖ Бусад салбарт: 27.9%

2017 онд Монгол Улсын дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 2.2%, төвийн бүсийн 22.2% -г үйлдвэрлэж улсдаа 4-рт орсон байна.

2016 он

555.4 тэрбум.төг
1 хүнд – 5.2 сая.төг

2017 он

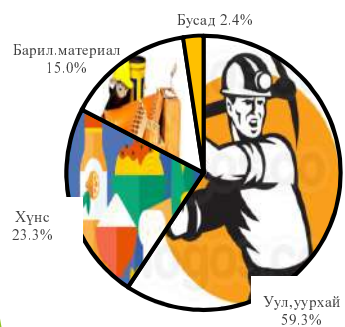
602.2 тэрбум.төг
1 хүнд – 5.5 сая.төг

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, салбарт эзлэх хувь

2016 он 303.9 тэрбум.төг

2017 он 305.8 тэрбум.төг

АЖ ҮЙЛДВЭР

**Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт
салбарт эзлэх хувь**

2016 он 279.4 тэрбум.төг

2017 он 394.0 тэрбум.төг

АЖ ҮЙЛДВЭР

2016 он

**Аж үйлдвэрийн гол нэрийн
бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт**

2017 он

4220.9 м3

Зүсмэл материал

6419.0 м3 буюу Улсын дүнгийн 57.5 хувь

373.4 мян.тн

Цемент

368.3 мян.тн буюу Улсын дүнгийн 54.5 хувь

3350.5 мян.тн

Төмрийн хүдэр

3309.6 мян.тн буюу Улсын дүнгийн 43.0 хувь

АЖ ҮЙЛДВЭР

**Аж үйлдвэрийн гол нэрийн
бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт**

2016 он

42.8 мян.тн буюу
Улсын дүнгийн 89.9 хувь

3216.5 мян.л буюу
Улсын дүнгийн 37.2 хувь

30.1 л

ШОХОЙ

СПИРТ

1 хүнд ногдох
спирт

2017 он

49.3 мян.тн буюу
Улсын дүнгийн 87.7 хувь

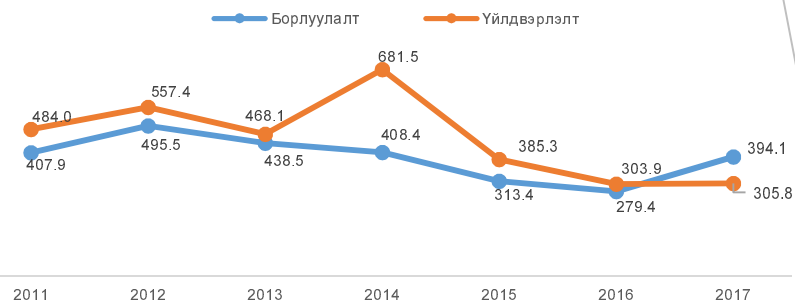
2093.4 мян.л буюу
Улсын дүнгийн 23.6 хувь

19.4 л

АЖ ҮЙЛДВЭР

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, борлуулалт /тэрбум.төг/

2017 оны байдлаар аж үйлдвэрийн салбарт 305.8 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 394.1 тэрбум төгрөгийн борлуулалт хийгдсэн нь урьд оны мөн үеэс үйлдвэрлэлт 0.6 хувиар буюу 1.9 тэрбум төгрөг, борлуулалт 41.0 хувиар буюу 114.7 тэрбум төгрөгөөр тус тус өссөн байна.

ГААЛИЙН СТАТИСТИК

2017 оны байдлаар хилээр нэвтэрсэн нийт иргэдийн тоо **716 490**

Өмнөх оны мөн үеийн /2016 он/ үзүүлэлтэй харьцуулахад хилээр нэвтэрсэн иргэдийн тоо буурсан үзүүлэлтэй байна.

Үүнээс :

Монгол иргэдийн тоо **595703**

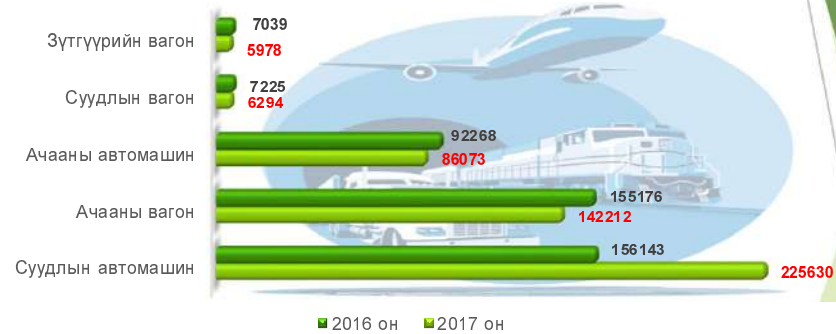
гадаад иргэдийн тоо **120787**

ГААЛИЙН СТАТИСТИК

Хилийн боомтоор нэвтэрсэн тээврийн хэрэгсэл

АЖ АХУЙН НЭГЖ, БАЙГУУЛЛАГА –ын
ажиллагчдын сарын дундаж цалин /2017 он/

710.8 мян.төг

746.8 мян.төг

676.8 мян.төг

Аж ахуйн нэгж, байгууллагын тоо

сумдын нэрс	ХК	ХХК	ББН	ЗБН	Хоршоо	Хад. зээлийн хоршоо	ОНӨҮГ	Салбар	Нийт татвар төлөгчийн тоо
ДҮН	15	1870	232	64	163	3	16	472	2835
Алтанбулаг		76	14		5			7	102
Ерөө		117	8	3	13		2	62	205
Зүүнбүрэн		35	8	1	6		1	13	64
Мандал	2	405	34	27	24	2	2	53	549
Орхон	1	28	23	2	8			21	83
Сант	1	20	11	2	9			15	58
Цагааннуур		63	7	1	11			8	90
Баянгол	1	86	16	9	15		1	39	167
Сайхан		185	8	4	10			59	266
Орхонтуул	3	23	15	1	12		1	30	85
Баруунбүрэн		26	8		4			18	56
Шаамар	1	42	18	2	12	1		18	94
Хүдэр		82	12	4	4		2	32	136
Сүхбаатар	5	548	43	7	16		7	74	700
Жавхлант	1	52	1		6			11	71
Түшиг		38			3			7	48
Хушаат		35	6	1	5			4	51
Бусад		9						1	10

ХӨДӨЛМӨРИЙН СТАТИСТИК

Хөдөлмөр эрхлэлтийн үзүүлэлт 2013 – 2017 он

Үзүүлэлт	2013	2014	2015	2016	2017
Хөдөлмөрийн насны хүн ам	67106	66425	73700	73180	77232
Эдийн засгийн идэвхтэй хүн ам	42796	35925	37416	40160	46544
Ажиллагчид	38955	32246	35599	36907	43485
Ажилгүй иргэд	3841	3679	1817	3253	3059
Эмэгтэй	2070	1379	516	1001	1601
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд	687	842	798	1016	824
Эмэгтэй	466	447	395	493	433
Ажиллах хүчний оролцооны түвшин	63.8	54.1	50.8	54.9	60.3
Ажил эрхлэлтийн түвшин	58.0	48.5	48.3	50.4	56.3
Ажилгүйдлийн түвшин	9.0	10.2	4.9	8.1	6.6

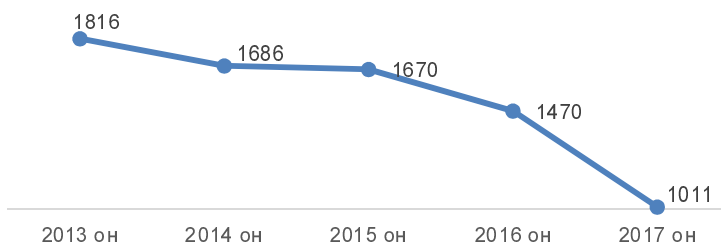
ХӨДӨЛМӨРИЙН СТАТИСТИК

Шинээр нэмэгдсэн ажлын байр, сумдаар

Сумын нэр	2016	2017		хувь	2017 - XII 2016 - XII
		төлөвлөгөө	гүйцэтгэл		
ДҮН	1470	1000	1011	101.1	68.8
Алтанбулаг	64	40	34	85.0	53.1
Ерөө	122	55	74	134.5	60.7
Зүүнбүрэн	51	30	24	80.0	47.1
Мандал	289	210	247	117.6	85.5
Орхон	24	30	38	126.7	158.3
Сант	50	30	31	103.3	62.0
Цагааннуур	60	40	37	92.5	61.7
Баянгол	82	50	65	130.0	79.3
Сайхан	159	95	59	62.1	37.1
Орхонтуул	74	45	47	104.4	63.5
Баруунбүрэн	55	30	35	116.7	63.6
Шаамар	75	45	17	37.8	22.7
Хүдэр	50	30	30	100.0	60.0
Сүхбаатар	192	190	182	95.8	94.8
Жавхлант	50	30	32	106.7	64.0
Түшиг	23	25	26	104.0	113.0
Хушаат	50	25	33	132.0	66.0

Шинээр нэмэгдсэн ажлын байр

Нийгмийн даатгал, халамж

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

2016 -XII 2017 -XII

Нийгмийн даатгалын сан

 27637.4 **29982.9**
ОРЛОГО, сая төгрөг

 7345.2 **7715.9**
АВЛАГА, сая төгрөг

Нийгмийн халамжийн сан

 23640 **37149**
Хамрагдсан хүн

 8536.8 **9861.4**
Олгосон тэтгэмж, сая төгрөг

Нөхцөлт мөнгөн тэтгэмж

 1572 **1652**
Хамрагдсан хүн

 867.0 **980.6**
Олгосон тэтгэмж, сая төгрөг

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Нийгмийн даатгалын орлого, авлага, сая.төг

Сумын нэр	НДШ-ийн орлого			НДШ-ийн авлага		
	төл	гүй	хувь	а/а нэгж	төсөв	бүгд
ДҮН	29635.8	29982.9	101.2	7711.8	4.1	7,715.9
Алтанбулаг	450.0	515.2	114.5	7.9		7.9
Ерөө	750.0	792.9	105.7	92.8		92.8
Зүүнбүрэн	330.0	335.5	101.7	7.8		7.8
Мандал	8250.0	7775.2	94.2	265.7		265.7
Орхон	220.0	218.2	99.2	3.5		3.5
Сант	260.0	268.7	103.3	1.1		1.1
Цагааннуур	880.0	1086.2	123.4	120.1		120.1
Баянгол	700.0	714.4	102.1	98.0		98.0
Сайхан	4300.0	4112.6	95.6	6043.2		6043.2
Орхонтуул	385.0	408.6	106.1	3.4		3.4
Баруунбүрэн	370.0	429.7	116.1	40.0	0.9	40.9
Шаамар	520.0	552.5	106.3	0.1		0.1
Хүдэр	340.0	394.9	116.1	38.0		38.0
Сүхбаатар	8950.0	9240.0	103.2	923.2	3.2	926.4
Жавхлант	245.0	283.0	115.5	61.3		61.3
Түшиг	310.0	312.1	100.7	5.7		5.7
Хушаат	315.0	344.1	109.2			0.0
ТХИ	2060.8	2199.1	106.7			

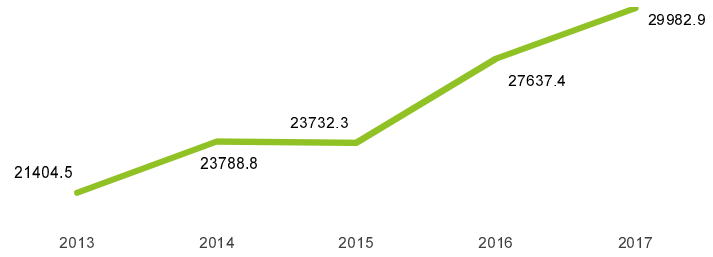

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ, ХАЛАМЖ

Нийгмийн даатгал

Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлого, сая.төг

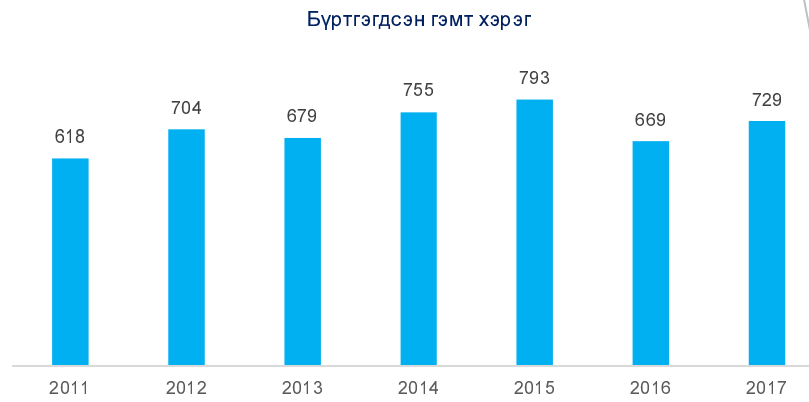
ГЭМТ ХЭРЭГ

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн тоо, сумдаар

Сумын нэр	Гэмт хэргийн тоо				2017	
	2014	2015	2016	2017	2016	2016
ДҮН	764	793	669	729		109.0
Алтанбулаг	31	45	47	46		97.9
Ерөө	54	36	49	60		122.4
Зүүнбүрэн	10	19	14	14		100.0
Мандал	188	217	182	219		120.3
Орхон	22	24	24	23		95.8
Сант	21	13	20	11		55.0
Цагааннуур	27	40	19	12		63.2
Баянгол	54	56	45	52		115.6
Сайхан	80	68	56	62		110.7
Орхонтуул	21	26	17	15		88.2
Баруунбүрэн	35	30	14	16		114.3
Шаамар	26	16	24	18		75.0
Хүдэр	12	22	11	32		290.9
Сүхбаатар	149	140	114	122		107.0
Жавхлант	10	19	14	9		64.3
Түшиг	7	9	16	11		68.8
Хушаат	17	13	3	7		233.3

ГЭМТ ХЭРЭГ

СЭЛЭНГЭ АЙМГИЙН НУТГИЙН УДИРДЛАГЫН ОРДОН

АМАРБАЯСГАЛАНТ ХИЙД

Сайханы хөтөл

ДАЛЬ ЯГААН ЦЭЦЭГ

ЭЭЖ МОД

ТУЖИЙН НАРС

ГҮН НУУР

ЦЕМЕНТ, ШОХОЙН ҮЙЛДВЭР

СПИРТ БАЛ БУРАМ ХХК

СТАТИСТИК МЭДЭЭЛЛИЙГ ХЭРХЭН
АВАХ ВЭ?

WWW.1212.MN СТАТИСТИКИЙН МЭДЭЭЛЛИЙН НЭГДСЭН САН

Статистик				
Мэдээ, мэдээлэл				
Номын сан				
Мэдлэгээ шалгах тоглоом				
Валютын ханш				
СТАТИСТИКИЙН мэдээллээ аваарай				
Data lab		Social network		
			www.facebook.com/StatisticMongolia/	
			www.twitter.com/statistic_mn	
Лавлах утас	Цахим шуудан			
1900-1212	information@nso.mn			

Selenge.nso.mn

Сэлэнгэ статистик

Олон улсын худалдааны төв, төрийн үйлчилгээний танхим

Утас: 70362449
70362047